

društev ukiniti in izpreminjati, ako ista ne nasprotujejo obstoječim zakonom in smericam načrtanim od delegacije. V spornih slučajih odloča širši svet, o čemer obvesti društvo.

h) Predlogi, o katerih naj sklepa delegacija na letnih pokrajinskih skupščinah in ki naj bi bili obvezni za vse članstvo ali ki v živo zadevajo učiteljski stan, naj se predložijo predvsem važni predlogi — vsaj 3 mesece pred pokrajinsko skupščino v razpravo učiteljskim društvom, da ima vse članstvo priliko dati delegatom striktna navodila glede glasovanja pri delegacijskem zborovanju.

i) Važni predlogi naj se po možnosti pri delegacijskem zborovanju izglasujejo poimensko.

j) Izvajanja delegatov naj se smatrajo kot izraz volje dotičnega učiteljskega društva, ki ga zastopajo, ne pa kot osebno mnenje delegatov.

SKLEPI Z OZIROM NA PREDLOGE ODSEKA ZA »UČITELJSKO GOSPODARSKO POSLOVALNICO«.

Skupščina predlaga, da naj bodo od 5 članov upravnega sveta vsaj 3 v Mariboru, eden pa kjerkoli. Od 5 članov nadzorstva naj bosta dva v Mariboru, ostali pa drugod.

V katero Zvezo se bo včlanila naša druga, se naj razpravlja pri občnem zboru.

Članstvo še ni dovolj poučeno o naši zadruzi, zato naj se raztolmači pomen in namen te naše zadruge. Razen tega bo izdana v pojasnilo še posebna okrožnica, ki jo bo prejel vsak upravitelj.

Apeliramo na vse predsednike oziroma na vsa društva, da se obremenijo pri zadruzi, da vse članke, kar se naj izplača s članarino. Plačalo se bo poverjenstvu, poverjenstvo pa zadruzi.

Odsek odobrava ustanovitev zadruge in jo priporoča vsemu članstvu.

(Konec prihodnjic.)

Splošne vesti.

— Kaj piše beograjska »Politika« o resoluciji beograjskega poverjenstva in o priporočilih za glavno skupščino UJU v Zagrebu? V beograjski »Politiki« se je razvila živahna debata glede priprav za skupščino UJU v Zagrebu. List je objavil resolucijo beograjskega poverjenstva in tudi resolucijo ljubljanskega poverjenstva. Poleg tega je »Politika« priobčila oster članek proti ukrepu nove uprave beograjskega poverjenstva, ki je sklenila ukiniti učiteljski konvikt v Učit. domu in hoče prezidati poslopje za stanovanje. Dva dolga članka proti resoluciji beograjskega poverjenstva priobčuje v »Politiki« bivši predsednik UJU ter bivši urednik Narodne Prosvete tov. Milutin Stanković. Med drugim pravi sledeče: »Ako se vsa začenja premotri s tega stališča se pride do zaključka: da ima resolucija beograjske sekcije UJU plemenski in pokrajinski značaj, da hoče razcepiti že ujedinjeno učiteljsko in da je nasprotna intencijam prvega kongresa UJU.« — »Ako se osvoji princip, da bo vsaka sekcija v glavni upravi zastopana sorazmerno po številni moči članstva, tedaj bo logično beograjska sekcija imela stalno večino v tej upravi.« — »Z drugo besedo: beograjsko poverjenstvo bi izbralo stalno večino uprave, a vsa ostala poverjenstva skupaj — manjšino glavne uprave Udruženja. Na podlagi tega bi bila centralna uprava UJU stalno v rokah beograjskega poverjenstva, niti ne celotnega poverjenstva, temveč onega dela tega poverjenstva, ki ima trenutno večino v tem poverjenstvu.« — Kakor je razvidno iz vseh predpriprav, se obeta zopet letos burno zasedanje glavne skupščine UJU v Zagrebu, ki ima lahko dalekosežne posledice za naše Udruženje.

— Legitimacije za glavno skupščino UJU v Zagrebu dne 16., 17. in 18. t. m. bo izročil strokovni tajnik članom ožjega sveta predsednikom in vsem ostalim delegatom na

skupščini, ker jih šele tamkaj prejme. To liko v pojasnilo, da ne bo reklamacij. — Predsednike društev in delegate za glavno skupščino opozarjamo, da se zanesljivo udeležijo skupščine. — Vsa navodila in spored imajo delegati v zadnji številki Učiteljskega tovariša.

— Prihodnja številka Učiteljskega tovariša izide po glavni skupščini UJU v Zagrebu in III. samoizobraževalnem tečaju, t. j. po 25. avgustu. S septembrom izide zopet redno tedensko.

— Uprava Učit. tovariša naznanja, da bo odslej zaračunala po inseratnih tarifih vse notice objavljene med dnevnimi vestmi, kakor poroke, zaroke, zasebne prijateljske stanke, vabila, reklamne in vse druge notice, od katerih mora plačati uprava davek. Najcenejše objavljane takih notic je med malimi oglasi.

— Raznih poročil o praznovanju obletnice mature se je nabralo toliko, da jih mora uredništvo odložiti, ker preveč obremenjujejo list.

— G. Ronge, ravnatelj dunajskih »Schülerherberge«, »kučegazda« naših ekskurzionistov na Dunaj, je preživel s svojo rodino del svojih počitnic v Jugoslaviji. V družbi tov. Vranca iz Maribora je bil gost kolonije PRK iz Osijeka v Cavtatu pri Dubrovniku, zadnjih 14 dni pa je bival v Rogaški Slatini. Tovariši, ki so bili na Dunaju, so priljubljeno in vedno veselemu Dunajčanu šli v vsakem oziru na roko. G. ravnatelj, ki je bil do sedaj stalni počitniški gost Italije, se je laiskavo izražal o lepota našega Jadrana in naše Slovenije. Vse znanke in znanke pozdravlja in jim kliče: na svidenje zopet na Dunaju!

— Ljutomer — odklikovanje. V nedeljo dne 21. julija je bil odklikovan z redom Sv. Save V. vrste g. Franc Zacherl, učitelj v p. in hišni posistnik. Sreski poglavar g. dr. Trstenjak mu je v okrašen dvorani mestne občine izročil odklikovanje, opisal delovanje in zasluge ki si jih je stekel slavljencec v dobi svojega učiteljevanja pri Mali Nedelji, v Cezanjevcih in v Ljutomeru. Poleg šolskega dela se je slavljencec posebno odklikoval na glasbenem polju. In da je Ljutomer danes glede petja in glasbe na tako visoki stopnji, je to zasluga tov. Zacherla. Še danes je duša tukajšnjega Glasbenega društva in kapelnik mestne godbe. Z vsa vnetostjo pa še deluje v mestnem občinskem odboru kot svetovalec, pri čitalnici kot vestni knjižničar, pri Vrtnarski in sadjarski podružnici kot agilen predsednik in v raznih drugih korporacijah. Slovesnosti so prisostvovali zastopniki občinskega odbora, učiteljske, cerkve in raznih društev. Čestitamo tovarišu Zacherlu z željo, da bi še mnogo, mnogo let nosil odklikovanje in deloval za kulturni razvoj našega mesta v isto vneto kakor doslej.

— Šolski upravitelj v Št. Janžu na Vinski gori naznanja, da je v »Staležu šolstva in učiteljskega v Sloveniji« napačno navedeno: Št. Janž na Vinski gori (p. Meža ob Dravi, ž. p. Dravograd-Meža); pravilno je: Št. Janž na Vinski gori, p. Velenje, ž. p. Velenje (Stalež, str. 138.), kar naj tovariši upravitelji v Staležu popravijo.

— Knjiga »Naša meščanska šola«, ki jo je oblastni šolski odbor naročil kupiti vsem šolam, se naroča pri ravnateljstvu I. državne deške meščanske šole v Ljubljani.

— Poročil se je 24. t. m. v Ljubljani tov. Kenič Andrej, šolski upravitelj na Ucu z gđe. Gorup Ivo, poštno uradnico na Rakeku. Čestitamo!

— Naša meščanska šola. Uredili: Pečjak, Korenc, Selškar. Dalo Društvo meščanskošolskega učiteljskega v Ljubljani — 1929. — Naroča se pri ravnateljstvu I. deške meščanske šole v Ljubljani. — Ob prazni desetletnice ustanovitve meščanskih šol je bila izdana ta knjiga, ki nam nudi jasno sliko razvoja meščanskih šol, po preobratu v Sloveniji, Hrvaški in Dalmaciji. Ne samo to, marveč v knjigi najdemo tudi precej člankov o vzgoji in pouku na meščanskih šolah, statistiko absolventov v ljubljanski oblasti in tudi navodila, kam lahko gredo ab-

„Mi se mnogo izprehajamo,“

pravi mlada gospa Mica. „Časa imamo dosti, pa tudi gospodinjstvo me preveč ne utruja, ker peremo tako, da vzamemo RADION, ki pere sam.“

Varuje perilo!

solvanti meščanskih šol. Knjiga, po vsebini zelo bogata in dobra ne sme manjkati v nobeni šolski knjižnici, zato jo je tudi oblastni šolski odbor naročil kupiti vsem šolam.

— Nov ročni zemljevid Jugoslavije. V založbi Učit. doma v Mariboru je izšel nov ročni zemljevid naše države. Izdelal ga je znani kartograf tov. Slavoj Dimnik po podatkih prof. Baša, ki jih je zbral po največjih strokovnjaško ugotovljenih rezultatih o naši kraljevini. To je toliko več vredno pri pouku, ker so vsi dosedanja ročni zemljevidi bili izdelani precej površno ter so imeli vse polno napak. Sicer pa že ime prof. Baša, ki je znan kot marljiv in temeljit strokovnjak v zemljepisju jamči dovolj, da je zemljevid prvovrsten. Dobiti ga je pri vseh knjigarnah in seveda tudi pri Uč. domu v Mariboru. Cena mu je 6 Din.

— Cena vsem ročnim zemljevidom znižana od 8 na 6 Din. Znano založništvo ročnih zemljevidov, Učit. dom v Mariboru, je znižalo z novim šol. letom cene za 25% tako,

da stanejo v podrobni prodaji mesto 8 le 6 Din. S tem je omogočilo nabavo tudi revnejšim učencem in vsled tega olajšalo pouk v tem predmetu. Zakaj brez ročnih zemljevidov kulturnih skupin je uspešen zemljepisni pouk prav tako nemogoč, kakor pouk v čitanju brez čitanke. Do sedaj so izšli v imenovanem založništvu sledeči ročni zemljevidi: Pohorje-Kozjak, Slov. gorice-Ptujsko polje, Prekmurje-Medjimurje, Celjska kotlina-Posavje, Slovenija, Jugoslavija. Ravno tam se pa tudi lahko naroči ročni zemljevid Kamniške planine, katerega je izdal UD v Ljubljani. Seveda se vsi ti zemljevidi lahko naroče potem novoustanovljene Učit. gosp. poslovalnice.

Zitnih kav je več vrst, ŽIKA je pa samo ena. Zaradi njenih velikih vrednosti za zdravje ima vedno več prijateljev. Ni čudno, če se pojavljajo tudi ponaredbe. Pri nakupu je paziti zato na ime »ŽIKA«.

Obleke kemično čist, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Kar se tiče Učiteljske gospodarske poslovalnice naslovite vse dopise na U.G.P. v Mariboru in ne na poverjenišvo!

LISTEK.

Mladinski list.*

Poleg rednih publikacij bi hotela letos Mladinska Matica doseči nekaj, česar naša mladinska knjižna produkcija doslej ni mogla. To je mladinski list, ki bi šel v slednjo slovensko vas, takorekoč v slednjo našo hišo.

Rekli boste: saj smo imeli in imamo mladinskih listov, čemu je treba novih? Da, imamo jih, a kako daleč sega njih moč? Osnovne šole same imajo v Sloveniji nad 130.000 šolodolžnih otrok. Kaj pomeni mladinski list, kakor n. pr. »Zvonček« z ozirom na to število, če je izhajal v 2500 izvodih?

Morda ugovarjate, češ, ako ni več naročnikov za tak list, je to znamenje, da ne obstoji zanj nikakoli potreba. Dejstvo pa je, da imamo krizo knjige. Knjiga je postala tako draga po vojni, sredstva za preživljanje tako tesna, da se je število kupovalcev knjig silno skrčilo. S tem so se na široko odprla vrata analfabetizmu v široke plasti naroda, s tem se uničila možnost vzgojnega vpliva njena potom plemenitega čtiva med mladino,

* To poročilo se je imelo podati pri letošnji delegaciji, a je odpadlo radi časa.

s tem se je preprečila najlepša zabava, ki jo daje knjiga človeku. Z drugo besedo: oškodovala se je ljudska kultura v širokih masah, na katero smo bili Slovenci vedno najbolj in upravičeno ponosni.

Odbor Mladinske Matice je imel vse to pred očmi iz prvega začetka, ko je pričel svoje pionirsko delo za mladino. Dvoje ga je vodilo pri zasnovi Mladinske Matice: naj bi se nabavila mladini res dobra knjiga in naj bi bila poceni.

Dobro knjigo je mogoče dobiti, če se plača delavcu književniku vsaj toliko, kolikor je treba, da ima v svojem dnevnem boju za obstanek prostega časa za zamišljanje in izvršitev umetniškega dela. Kdor je pred Mladinsko Matico odločal o usodi mladinske književnosti pri nas, ni imel smisla za to. Ceneno knjigo pa je mogoče doseči s takozvano industrializacijo, če se torej čim bolj znižajo proizvodni troški. To je izvedljivo s tiskanjem velikega števila izvodov.

Rešitev tega poslednjega vprašanja je ležala za publikacije Mladinske Matice v rokah organiziranega učiteljskega. Če bo to razumelo krizo slovenske mladinske knjige, če bo razumelo vso škodo te krize za ljudsko kulturo — tako je sklepal odbor Mladinske Matice — bo mogoče od pomoči velikemu zlu.

Lahko rečem, da je bila večina učiteljskega ob rojstvu Mladinske Matice popolnoma v svesti si, za kaj gre. Učiteljsko je šlo na delo, doseglo velike uspehe in položilo

temelj važni kulturni ustanovi. Veličina uspeha se je pokazala posebno v drugem letu, ko je odbor mogel začeti resno razmišljati o rednem izdajanju mladinskega lista, lista, ki bi šel vsak mesec v 20.000 do 25.000 izvodih med slovensko mladino. Moč učiteljskega podrobnega dela je dala odboru Mladinske Matice pogum, da se je lotil novega, važnega vprašanja.

Naša stanovska organizacija je izdajala »Zvonček«. Dasi je bil list po izboljšanjem gospodarstvu v organizaciji aktiven, vendar je bil njegov efekt malenkosten, če pomislimo na njegovo nizko naklado. Z nizko naklado tudi ni imel sredstev za svoje povečanje in izboljšanje.

Lanska delegacija v Celju je nadaljno usodo »Zvončka« prepuстила Mladinski Matici. Odbor je kmalu prišel do zaključka, da ž njim ni mogoče dalje. Sklenil je, da odkloni vsakršno njegovo samiranje. Pač pa je bil odbor pripravljen izdati neodvisno od »Zvončka« nov mladinski list, ki bi bil tako vsebinsko kot gnotno postavljen na nove temelje. Vodilni načeli sta isti kot pri publikacijah Mladinske Matice: ceno in dobro, zdravo čtivo.

Najbolje bi bilo, če bi izdajali list tako, da bi prišla vsaka številka po 1 Din. Za en dinar bi mogli nuditi mladini 1½ tiskovne pole gradiva — isto kot doslej »Zvonček« — ako bi dosegli 25 tisoč naročnikov. Če pomislimo, da je stala »Zvončkova« mesečna

številka trikrat toliko, vidimo ogromno ugodnost visoke naklade. Vsekakor je 25 tisoč naročnikov številka, ki je dosegljiva le s požrtvovalnim trudom učiteljskega in z dobro kvaliteto lista.

Rezultati dela za Mladinsko Matico dajejo upanje, da je mogoče obratiti tako visoko število naročnikov, kakor je potrebno za ustanovitev mladinskega lista. S ceno mesečne številke en dinar bi napravili list pristopen tudi najsiromašnejšim, ki si danes niti časnika ne morejo kupiti za 1 Din. Ako pomislimo, da bi se ta dinar pobiral vsak mesec sproti, je jasno, da bi bilo zbiranje uspešnejše kot za publikacije Mladinske Matice poleg tega bi pa izključevali s pravčasno ugotovitvijo mesečne naklade vsakršni večji tiziko. Kot prav poseben uspeh je treba navajati tekom dveletnega obstoja Mladinske Matice, da je bil denar za letne publikacije zbran skoro popolnoma že pred pričetkom tiskanja knjig. To pomenja solidnost, realnost ustanove.

Gotovo je, da je ustanovitev, realizacija in razvoj mladinskega lista mogoča le pod pogojem, da je cena najnižja. S ceno enega dinarja je še najverjetneje, da se doseže potrebno število naročnikov. Če pa dosežemo to, bo mogoče že v dobljenem času list dvigniti in razviti. Pri Mladinski Matici se je takoj pokazalo, da so mogoče lepe razvojne možnosti ako je ustanova le fundirana, ako se ji le zagotovi obstoj.

Kmetsko nadaljevalno šolstvo.

UVODNI IN METODIČNI TEČAJ ZA UČITELJICE IN UČITELJE GOSPODINJSKO IN KMETSKO-NADALJEVALNIH ŠOL MARIBORSKE OBLASTI.

Oblastna samouprava mariborske oblasti priredi za učiteljice in učitelje gospodinjstvo in kmetško-nadaljevalnih šol dvotedenski uvodni in metodični tečaj. Za učiteljice se bo uvodni tečaj vršil od 26. avgusta do 6. septembra 1929. v zavodu šolskih sester v Mariboru, za učitelje pa od 2. septembra do 13. septembra 1929. na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Tečaj ima namen razgrniti ves problem slovenskega kmetškega vprašanja, udeležence uvesti v miselnost in življenje slovenskega kmetstva, v način obveščanja s kmetским ljudstvom, v organizacijo gospodinjstva (kmetško) nadaljevalnega šolstva ter metodično obdelati vso snov za imenovane šole.

V tečaj se bodo sprejemali (e) v prvi vrsti oni (e) učiteljice (e), ki so že poučevali (e) na kmetško (gospodinjstvo) nadaljevalni šoli, pa še nimajo uvodnega tečaja, nadalje učiteljice (e), ki imajo že strokovni tečaj, oziroma se ga udeležujejo, in končno učiteljice (e) ki imajo ljubezen do kmetškega stanu ter zanimanje in veselje do vzgoje odrasle kmetške mladine in ki so službovali (e) najmanj pet let na podželskih šolah.

Prošnje, kolkovane s kolkom za 5 Din, se vpošljejo potem šolskega upraviteljskega neposrednega komisarija oblastne samouprave mariborske oblasti najkasneje do 17. avgusta 1929. Prošnjam se priloži službena razporednica ter se v prošnji navede, ali prošilca (ka) potrebuje dopust in ali reflektira na stanovanje in hrano v omenjenih zavodih.

Popolna oskrba na vinarski šoli bo stala 300 Din, v zavodu šolskih sester pa 330 Din; dve tretjini te vsote bo plačala oblastna samouprava.

V smislu § 6. 1 pravilnika za nadaljevalne šole mora imeti vsak voditelj (ica) uvodni in strokovni tečaj.

Komisar oblastne samouprave mariborske oblasti:

Dr. Josip Leškovar l. r.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik
Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

—g članom Učit. Samopomoči. V zadnjih dneh meseca julija t. l. ste prejeli poslovnice za nakazilo članskega prispevka za 192. smrti slučaj. Avgust Živko, učitelj v pok. v Slivnici pri Mariboru. Članski prispevek (s poštnino) znaša za samce 6 Din, za zakonske pare 11 Din. Onim članom, ki imajo zaostanek še od prejšnjih mesecev, sem prištel te h gornjemu znesku. Društvena uprava prosi, da takoj nakazate te male zneske. Na položnice vpišite svoj službeni kraj, ne poštne naslova! — V l. 1929. je bilo 11 smrtnih slučajev. — Učit. Samopomoč ima danes 2350 članov, posmrtnina znaša 11.750 Din.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Učiteljsko osnovne šole na Jesenicah 95 Din; Kranjsko učit. društvo 1000 Din; Kabaj Ljudevit in Olga Spitalič 50 Din; Ivan Kocijančič — Ljubljana v spomin pok. Mihaela Kosa, učitelja na Mirni 500 Din; Scheifl Stefan — Jerozero 20 Din; učiteljsko deske in dekliške osnovne šole — Trbovlje II v spomin pok. Mihaela Kramerja 70 Din, isto — Trbovlje Vode 9250 Din; učiteljsko Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah 60 Din; Josip Siegmund — Stari breg 50 Din; učiteljsko na Viču 120 Din; Alojzij Sežun. Jama pri Strazišču 100 Din; skupaj 2.15750 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala! Josip Kobal, blaginjak.

© Naročilni listi U. G. P. so razposlani na šole. Priloženo je navodilo za poslovanje. „Pomagajte samemu sebi!“ ©

Po poskusu z Mladinsko Matico je mogoče misliti na ustanovitev mladinskega lista, ki gre v desettisoče. Pribiti pa je treba da je učiteljsko danes edino, ki zmora kaj takega. In ker zmora, je tudi dolžno storiti v korist svojega naroda vse, da se list pokliče v življenje. Mladinski list, kulturna ustanova vse mladine našega naroda, tudi najsiromašnejših plast, je v rokah organiziranega slovenskega učiteljskega. Če naj tak list vznikne, če naj mladini omogoči nekoliko več deleža na pridobitvah kulture, gmothe in sreče, če naj gre — ker dober in poceni — v vsako slovensko hišo, mora izpregovoriti učiteljsko svojo besedo tako kakor jo je izpregovorilo, ko je realiziralo Mladinsko Matico.

Mladinski list se ne realizira v delegacijah, če bi bil sklep še tako enodušen, da se mora ustanoviti. Ne. Besede so prazne, če ni dejanj učiteljskega. Mladinski list bo vstal, če boste šli na delo po družini in po vaseh z vsem ognjem in z vso voljo. Vse organizirano članstvo se mora pripraviti, kako nujno je naša mladina potrebna lista, ki hoče biti obenem ljudski list. Pri prvem društvenem zborovanju novega poslovnega leta se je treba zavzeti za ustanovitev lista, pri vseh naslednjih pa nadaljevati kampanjo z žilavostjo, dokler ne pripravijo slednjega izmed organiziranega članstva, kaj je njegova dolžnost. Če pojde volja učiteljskega skozi vse kraje, kaj delujete morete doseči zmago

Stanovska organizacija UJU Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Ožji svet UJU — poverjeništvu Ljubljana se je konstituiral na svoji l. seji nastopno:

Poverjenik: Skulj Andrej, oblastni nadzornik za šolske vrtove v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II.

Pov. nam.: Hren Anton, šolski upravitelj v Studencih pri Mariboru.

Tajnik: Kobal Josip, str. učitelj v Ljubljani, Potočnikova ulica 8.

Blaginjak: Grum Rado, vadniški učitelj v Ljubljani, Domobranska cesta 1.

Urednik Učit. Tovariša: Dimnik Ivan, upravitelj pomožne šole v Ljubljani, Komenskega ulica 14/I.

Člani: Gobec Regina, strok. učiteljica v Slovenjgradcu. Gosak Josip, šol. upravitelj na Teharijih pri Celju. Hočevar Ciril, šol. upravitelj v Krogu pri Murski Soboti. Lapajne Josip, šol. upravitelj v Cerkalah pri Kranju. Mervič Anton, ravnatelj mešč. šole v Ribnici. Musek Ljudevit, šol. upravitelj v St. Vidu pri Ptuj. Plavšak Robert, šol. upravitelj v Trbovljah II. Ribičič Josip, šol. upravitelj na Rakeku. Šijanec Ljudevit, šol. upravitelj v Razvanju pri Mariboru.

Namestniki: Grčar Viktor, učitelj v Mariboru. Polak Janko, šol. upravitelj v Ljubljani. Požar Vladimir, šol. upravitelj v Račah pri Zidanem mostu.

Nadzorni odbor: Ivanjšič Ljudevit, šol. upravitelj v St. Jurju ob Ščavnici. Ivanuš Robert, šol. upravitelj na Zdolah pri Brezovcah. Lušin Lojze, šol. upravitelj v Braslovcah.

—pov. Prejeli smo nastopni dopis: Ljubljana, dne 31. julija 1929. Udruženje jugoslovenskega učiteljskega poverjeništvu (v roki poverjenika g. Skulja Andreja) v Ljubljani, Franciškanska ul. 6. Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru je poslalo slovensko učiteljsko, zbrano na občenem zboru Udruženja jugoslovenskega učiteljskega poverjeništvu v Ljubljani, ki se je vršil 20. julija t. l. v Ljubljani, izraze vdanosti in državljske zvestobe. Po Najvišjem nalogu Njegovega Veličanstva kralja, sporočenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, izražam učiteljsku za izjave vdanosti in zvestobe srčno zahvalo. Veličega župana zastopa: Dr. Andrejka.

Odmevi s pokrajinske skupščine.

IZJAVA.

Pri pokrajinski skupščini UJU — poverjeništvu Ljubljana je prebral tov. Šuligoj neko izjavo, s katero je kritikoval delovanje poverjeništvu, kar je naredilo na mavzoč vtis, da govori tov. Šuligoj v imenu Učiteljskega društva za srez Laško.

Izjavljamo, da tov. Šuligoj ni bil pooblaščen od društva v to, ter tudi ni stopil tozadevno v stik z nami delegati.

Delegati za »Učit. društvo za laški srez«: Lojze Hofbauer s. r., Fr. Lebar s. r., Rob. Plavšak s. r.

POST FESTUM.

Mislil sem, da je zadeva kritike tajniškega poročila likvidirana pred delegacijo. Poročilo v »Učit. Tovarišu« od dne 25. julija pa vsebuje o stvari tendenciozne in žaljive navedbe, h katerim kot organiziran član ne morem molčati.

Delegacija je letos pokazala, da odklanja učiteljsko vsako terotično — tudi politično — sredstvo in osebne žalitve. Tisti, ki so se jih posluževali, niso imeli z njimi sreče, kar je razveseljivo dejstvo in obenem dokaz, da je stan dozorol do stanovskega dostojanstva vzdle razmeram, ki so desetletja vladala v organizaciji. Ta nauk je tako dragocen, da ne bo več mogoče mimo njega.

J. P.

† Miha Kramar.

V soboto 6. julija je pri kopanju v Savi pri Trbovljah utonil 22letni kolega Miha Kramar nameščen v Toplicah pri Zagorju.

Sic erat in fatis!

Nekoč je vsejal vrtnar drobno, plemenito semenje, veter pa je odnesel eno zrno in je padlo v gosto grmičevje vrtno meje. Tam je vzkalilo, ni ga uničila bohotna rast plevela, vseboval kakor njegovi tovariši, ki so rastle v dobri zemlji, se je razvijalo. Vrtnar pa je žaloval ob negovani gredi nad setvijo, ki se je razbohotila in ni dala sadu, temveč je vsa pomehkužena ostala jalova. Zato ni bilo veselja v njegovem sreju. Ker je mislil,

Poročevalec o poteku skupščine v stanovskem iglasišu se žal ni mogel dvigniti do vršine, ki je nujno potrebna v medsebojnem obveščanju učiteljskega, posebno organiziranega.

Poročevalec V. M. piše med drugim: »Zelo stvarno kritiko o postopanju opozicije so podali tov. Polak, Lapajne, Dimnik, Skulj in Kobal, ki so ovračali očitke in poudarjali neresnost kritikov, ki so bili očitno najeti in domenežni z voditelji opozicije ki pa niso hoteli na plan.«

Zelo iskreno! Isti poročevalec V. M. je kot predsednik ljubljanskega učit. društva v odboru odklonil predlog, da bi zastopal podpisani list delegat društvo. Opozorjen pozneje na nekorektnost osebno od prizadete ga, je svetoval nekemu tovarišu, naj on sestavi listo delegatov in namestnikov za zborovanje. Na tej drugi listi ni bilo nič mene, niti imena še nekega drugega tovariša, ki ga je odbor prvotno sprejel na listo delegatov in ki je sam odbornik, dasi tudi on z opozicijo. Kaj pomenja tako postopanje?

Pomenja dvojce: skušati zabraniti naključnim osebam, da pridejo v delegacijo in vplivati iz predsedstva na sklepe članstva, v tem slučaju kršiti pravice organiziranega člana od strani, ki bi morala nepristransko čuvati in spoštovati pravice organiziranca. Isti tovariš, ki je storil, kar je mogel da opozicionalci ne pridejo v delegacijo kot delegati, se pritožuje, da so opozicionalci na jed kritike in se z njimi domenili, ker sami niso hoteli na plan. Komentarja v tej stvari ni treba.

Na tako postopanje sem primerno odgovoril že na zborovanju ljubljanskega učit. društva 19. junija. Zahteval sem tudi razvešljanje onih listkov (z imeni delegatov), ki so krožili pri zborovanju vsled vplivanja društvenega predsednika. V tej zahtevi nisem uspel. Strokovni tajnik organizacije ni imel pri tej priliki niti ene besede, da bi opozoril na kršenje pravice organiziranega člana od strani društvenega predsednika, dasi sem poudarjal, da mi ni do stvari, ker sem morda osebno prizadet, ampak ker sem proti sistemu, ki se uvaža v organizacijo. Po vsem tem sem bil na jasnem, kako in kaj. (Naj ugotovim še, da ni o vsem incidentu pri zborovanju ljubljanskega učit. društva 19. junija niti besede v poročilu o zborovanju, objavljenem v stanovskem iglasišu 25. julija).

Tudi pasus v poročilu o skupščini, kako sem priznal, da sem spisal kritiko tajniškega poročila, ki jo je prečital delegat Tavčar, in kakoš opravičiti svoje postopanje, češ, da nisem bil dovoljen za delegata in da lani ne bi mogel poročilo ni prišlo v zapisnik, ni točno. Nisem čutil prav nikake potrebe opravičevati se, pač pa sem hotel delegacijo informirati o ozadju ki ga ni poznala. Tudi sem že prvi dan — po pogovoru tov. Lapajneja — prošil besede, pa je nisem čul. Naj pristavim še, da sem delegaciji povedal tudi, da moje poročilo na celjski delegaciji ne le ni prišlo v zapisnik, ampak da je tudi izginil rokopiš. Ko sem tov. strokovnega tajnika prošil, naj mi vrne rokopiš, ga ni mogel najti, dasi je priznal, da ga je še pred kratkim videl. Kako je z rokopišem?

Če bi delegacija te stvari vedela, ne bi bilo nikake senzacije z mojo kritiko tajniškega poročila in bi mi morda marsikateri tovariš delegat ne krtil besede, kakor mi jo je, ko sem hotel pojasniti vso zadevo. Kritika je potrebna v organizaciji ki gospodari s sto in stotisoči učiteljskega denarja. Kako nujno je potrebna, dokazujejo razmere, ki so vladale med učiteljskim do leta 1925. Feder pa dela v organizaciji, naj se zavzame, da nosi odgovornost — urbi et orbi — v letu in izven njega.

Končno naj omenim, da je vselej in povsod navada, designirati nekoga, ki pove v imenu različnih delegatov njih mnenje pred javnim forumom. Značilno je, da se je pri mis umetno napravila afena in da se po delegatjski skupščini v stanovskem listu govori o moji krivdi, ki ni krivda v nikakem slučaju, tudi če bi bil imel kot delegat po

da je vzrok gosta meja, ki ne propuša zadosti solnca, jo je hotel odstraniti. Prvo debele, ki ga je spodsekal s kopačo, je bilo ono mlado, rodno drvesce. In je spoznal staro zmoto. V globoki, neutolazljivi žalosti si je posul glavo s pepelom, sedel je in zastreljati, kjer je nekoč stalo mlado drevo liki uteha in veselje njegovih dni. Zastrelci je tja in čakal — nikoli dočkal, kajti tako je bilo zapisano, da bo zaman s strahom v sreju upal.

Tako. Miha, je nam! Desetkrat, milijonkrat smo zaklicali, da, nečloveško zatulili v tisti pošastni nič: Miha, čakamo Te, zakaj odlašaj, vini se v naše naročje, ne skrivaj se nam, saj vemo da si — Miha! — Miheel!

Vidimo Te, kako se vračaš, oddaleč mahaš z roko, veter Ti mrši kostanjeve grive, prešerno zavriskaš, široko se razustiš in nam z na pol veselim, pol vprašujočim smehom k, ne more verjeti v ljubezen ki ga obdaja, stiska desnice. Tiste prijateljske desnice, ki bi vse pretvorile, v ljubavi do Tebe v mišičnate stroje, da te otmejo oni trenotek, ko Te je hladna moč Save, ko Te je tisto prgščee zle vode, zarojene brčaz od savskega vraga, povsod na žrtv prežedečega, pogoltnila v noč brez ljubezni, v hladne vrtnice umazane trboveljske Save.

Čakamo!!!

Ko pišem te vrste, mi je, da bi se zasmejal. Ves čas si trdim, da so te vrste slaba šolska naloga. Čakam kdaj da boš potrkal

Varujmo naš podmladek!

Naši dijaki morajo v par letih obvladati veliko in težko delo, da zamorejo pridobiti znanje in zmožnosti, ki so jim v življenju potrebne.

Dvakrat dnevno 2—3 žlice

OVOMALTINE

v skodelici toplega mleka, ohrani našo mladino zdravo in močno in ji olajšuje učenje. Ovomaltine ji prinaša koristi za vse življenje. Ko bo pozneje prisiljena začeti z življenjsko borbo, se bo spomnila tega starca, preizkušene sredstva, ki ji bo pomagalo, da zopet pridobi svojo izgubljeno energijo.

Ovomaltine se dobiva povsod, zavoj za 1850 Din.

Zahtevajte brezplačne vzorce, sklicujoč se na ta list od

Dr. A. WANDER d. d.
ZAGREB.

polnoma zjamčeno svobodo besede. Da sem baš jaz sestavil kritiko tajniškega poročila, je povsem logično: sestavljal sem bil tudi delovni program, ki ga je pred dvema letoma sprejela delegacija v Kranju. Kakor je bil program sestavljen popolnoma v smislu deklaracije, tako je tudi kritika skozi in skozi v duhu te osnove. Trdim lahko da je moja kritika častnejša kot se je postopalo z mano. Ljubljana, 1. avgusta 1929.

J. Pahor.

MOJ ODGOVOR.

Ker je bil gornji »Post festum« izročen meni z naročilom, naj ga oddam uredniku »Učit. Tovariša«, sem istočasno s gornjim rokopisom predal tudi svoj odgovor.

Predvsem moram konstatirati, da sem sestavil poročilo o pokrajinski skupščini točno po zapisnikih, ki sem jih napravil na skupščini. Poročilo v »Učit. Tovarišu« se povsem ujema z zapisnikom in ni v njem navedenega ničesar, o čemer se ni na skupščini govorilo in zato sem prepričan, da je imel v njem najti edino tov. Pahor tendenciozne in žaljive navedbe, ker so mu pač potrebne, da se pred javnostjo napade neljuba oseba.

Glede očitno najetih kritikov, bi opozoril tov. Pahorja le na njegovo lažljivo, a povsem nepodprto kritiko tajniškega poročila, ki jo je prečital na skupščini tov. Tavčar, in bil tudi radi tega desavuiran od strani društvenega predsednika. Tov. Pahor je takrat močalen priznal, da je napisal to kritiko on, še drugi dan, ko je pred sedstvom skupščine imelo že prvi dan v rokah njegov rokopis, ki ga je dobilo na pomenov poziv, od tov. Tavčarja. Trditve, da ni dobil besede, ne drži, kajti vsakdo je dobil besedo, ki se je pravčasno javil, a stvarne konstatacije so se dovoljevale tudi potem, ko je bil že sprejet predlog za končno debato.

Pravi namen »Post festuma« pa je v tem, iznesti interno društveno zadevo pred javni forum. — S tem pa je pokazal tovariš Pahor da se žal on ni mogel dvigniti do vršine, ki je nujno potrebna v medsebojnem

na vrata učilnice. Vstopil bi pri vratih, potem ti bi prečital in oba bi se nasmejala... Vendar, čas pa le hiti, a Tebe ni in ni. Čakam.

V sokolskem domu, v naši dolini in na oni strani proti Trbovljam Te pričakujejo. Glej, dva in dvajset let si bil za nas, in sedaj mahoma nič več? — Toliko let si ob skromnih sredstvih študiral, poln idealov si stopil v svet, za kateder, med mladino, ki te je tako vzljubila. Zamahnil si, odprl usta, da bi izpregovoril, potem ti je pa zmanjkalo solnca.

Res je, nisi bil znamenit, malokdo Te je prepoznal v dno zlate duše. Mi smo Te pa videli in zasluhili, da je v Tebi nekaj svetlo telo. Bil si kakor ono drevesce plemenitega jedra v meji: skromen, dovteten za vse dobro, vendar neustrašen v boju, prekaljen v svoji rasti. Zato je naša žalost tolika, ker nam je poleg nehanja zapisano, da bomo zaman gledali za Teboj. Tako težko nam je. Vidim kako stojiš na nebeških vratih in se nam trudno nasmihaš, boli tudi Tebe, kaj ne?... Praviš da ne? Slišim Te, Očetu govoriš: tvoj knap Miha Kramar ki si mu ugasnil besedo na zemlji, je imel tam doli ljube znanee. Zalostijo se, ker si me pozval, daj, usmili se jih, potolaži jih!... Oče bo stegnil roko in vrgel med nas in Tebe drobna leta, z njimi bo pokrtil krvavečo rano. Ta rana pa bo z vajoča, vedno boljča brazda na obrazu vseh tistih, ki so Te videli, spoznali in vzljubili.

A. A.

Kmetsko nadaljevalno šolstvo.

UVODNI IN METODIČNI TEČAJ ZA UČITELJICE IN UČITELJE GOSPODINJSKO IN KMETSKO-NADALJEVALNIH ŠOL MARIBORSKE OBLASTI.

Oblastna samouprava mariborske oblasti priredi za učiteljice in učitelje gospodinjstvo in kmetško-nadaljevalnih šol dvotedenski uvodni in metodični tečaj. Za učiteljice se bo uvodni tečaj vršil od 26. avgusta do 6. septembra 1929. v zavodu šolskih sester v Mariboru, za učitelje pa od 2. septembra do 13. septembra 1929. na oblastni vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Tečaj ima namen razgrniti ves problem slovenskega kmetškega vprašanja, udeležence uvesti v miselnost in življenje slovenskega kmetstva, v način obnavljanja kmetjskega ljudstva, v organizacijo gospodinjstva (kmetško) nadaljevalnega šolstva ter metodično obdelati vso snov za imenovane šole.

V tečaj se bodo sprejemali (e) v prvi vrsti oni (e) učiteljice (e), ki so že poučevali (e) na kmetško (gospodinjstvo) nadaljevalni šoli, pa še nimajo uvodnega tečaja, nadalje učiteljice (e), ki imajo že strokovni tečaj, oziroma se ga udeležujejo, in končno učiteljice (e) ki imajo ljubezen do kmetškega stanu ter zanimanje in veselje do vzgoje odrasle kmetške mladine in ki so službovali (e) najmanj pet let na podzelskih šolah.

Prošnje, kolkovane s kolkom za 5 Din, se vpošljejo potem šolskega upraviteljstva neposredno komisariju oblastne samouprave mariborske oblasti najkasneje do 17. avgusta 1929. Prošnjam se priloži službena razporednica ter se v prošnji navede, ali prošilca (ka) potrebuje dopust in ali reflektira na stanovanje in hrano v omenjenih zavodih.

Popolna oskrba na vinarski šoli bo stala 300 Din, v zavodu šolskih sester pa 330 Din; dve tretjini te vsote bo plačala oblastna samouprava.

V smislu § 6. 1 pravilnika za nadaljevalne šole mora imeti vsak voditelj (ica) uvodni in strokovni tečaj.

Komisar oblastne samouprave mariborske oblasti:

Dr. Josip Leškovar l. r.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik
Ljubljana, Stari trg 9.

Naša gospodarska organizacija.

—g članom Učit. Samopomoči. V zadnjih dneh meseca julija t. l. ste prejeli poslovnice za nakazilo članskega prispevka za 192. smrti slučaj. Avgust Živko, učitelj v pok. v Slivnici pri Mariboru. Članski prispevek (s poštnino) znaša za samce 6 Din, za zakonske pare 11 Din. Onim članom, ki imajo zaostanke še od prejšnjih mesecev, sem prištel te h gornjemu znesku. Društvena uprava prosi, da takoj nakazete te male zneske. Na položnice vpišite svoj službeni kraj, ne poštne naslova! — V l. 1929. je bilo 11 smrtnih slučajev. — Učit. Samopomoč ima danes 2350 članov, posmrtnina znaša 11.750 Din.

—g Učiteljski dom v Ljubljani. Učiteljsko osnovne šole na Jesenicah 95 Din; Kranjsko učit. društvo 1000 Din; Kabaj Ljudevit in Olga Spitalič 50 Din; Ivan Kocijančič — Ljubljana v spomin pok. Mihaela Kosa, učitelja na Mirni 500 Din; Scheifl Stefan — Jerozero 20 Din; učiteljsko deske in dekliške osnovne šole — Trbovlje II v spomin pok. Mihaela Kramerja 70 Din, isto — Trbovlje Vode 9250 Din; učiteljsko Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah 60 Din; Josip Siegmund — Stari breg 50 Din; učiteljsko na Viču 120 Din; Alojzij Šežun. Jama pri Strazišču 100 Din; skupaj 2.15750 Din. Vsem darovalcem iskrena hvala! Josip Kobal, blaginjak.

© Naročilni listi U. G. P. so razposlani na šole. Priloženo je navodilo za poslovanje. „Pomagajte samemu sebi!“ ©

Po poskusu z Mladinsko Matico je mogoče misliti na ustanovitev mladinskega lista, ki gre v desettisoče. Pribiti pa je treba da je učiteljsko danes edino, ki zmora kaj takega. In ker zmora, je tudi dolžno storiti v korist svojega naroda vse, da se list pokliče v življenje. Mladinski list, kulturna ustanova vse mladine našega naroda, tudi najsiromašnejših plast, je v rokah organiziranega slovenskega učiteljsstva. Če naj tak list vznikne, če naj mladini omogoči nekoliko več deleža na pridobitvah kulture, gmothe in sreče, če naj gre — ker dober in poceni — v vsako slovensko hišo, mora izpregovoriti učiteljsko svojo besedo tako kakor jo je izpregovorilo, ko je realiziralo Mladinsko Matico.

Mladinski list se ne realizira v delegacijah, če bi bil sklep še tako enodušen, da se mora ustanoviti. Ne. Besede so prazne, če ni dejanj učiteljsstva. Mladinski list bo vstal, če boste šli na delo po družini in po vaseh z vsem ognjem in z vso voljo. Vse organizirano članstvo se mora pripraviti, kako nujno je naša mladina potrebna lista, ki hoče biti obenem ljudski list. Pri prvem društvenem zborovanju novega poslovnega leta se je treba zavzeti za ustanovitev lista, pri vseh naslednjih pa nadaljevati kampanjo z žilavostjo, dokler ne pripravijo slednjega izmed organiziranega članstva, kaj je njegova dolžnost. Če pojde volja učiteljsstva skozi vse kraje, kaj delujete morete doseči zmago

Stanovska organizacija UJU Iz poverjeništvu UJU.

—pov. Ožji svet UJU — poverjeništvu Ljubljana se je konstituiral na svoji 1. seji nastopno:

Poverjenik: Skulj Andrej, oblastni nadzornik za šolske vrtove v Ljubljani, Resljeva cesta 24/II.

Pov. nam.: Hren Anton, šolski upravitelj v Studencih pri Mariboru.

Tajnik: Kobal Josip, str. učitelj v Ljubljani, Potočnikova ulica 8.

Blaginjak: Grum Rado, vadniški učitelj v Ljubljani, Domobranska cesta 1.

Urednik Učit. Tovariša: Dimnik Ivan, upravitelj pomožne šole v Ljubljani, Komenskega ulica 14/I.

Člani: Gobec Regina, strok. učiteljica v Slovenjgradcu. Gosak Josip, šol. upravitelj na Teharjih pri Celju. Hočevar Ciril, šol. upravitelj v Krogu pri Murski Soboti. Lapajne Josip, šol. upravitelj v Cerkalah pri Kranju. Mervič Anton, ravnatelj mešč. šole v Ribnici. Musek Ljudevit, šol. upravitelj v St. Vidu pri Ptuj. Plavšak Robert, šol. upravitelj v Trbovljah II. Ribičič Josip, šol. upravitelj na Rakeku. Šijanec Ljudevit, šol. upravitelj v Razvanju pri Mariboru.

Namestniki: Grčar Viktor, učitelj v Mariboru. Polak Janko, šol. upravitelj v Ljubljani. Požar Vladimir, šol. upravitelj v Račah pri Zidanem mostu.

Nadzorni odbor: Ivanjšič Ljudevit, šol. upravitelj v St. Jurju ob Ščavnici. Ivanuš Robert, šol. upravitelj na Zdolah pri Brezovcah. Lušin Lojze, šol. upravitelj v Braslovcah.

—pov. Prejeli smo nastopni dopis: Ljubljana, dne 31. julija 1929. Udruženje jugoslovenskega učiteljsstva, poverjeništvu (v roki poverjenika g. Skulja Andreja) v Ljubljani, Franciškanska ul. 6. Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru je poslalo slovensko učiteljsko, zbrano na občem zboru Udruženja jugoslovenskega učiteljsstva, poverjeništvu v Ljubljani, ki se je vršil 20. julija t. l. v Ljubljani, izraze vdanosti in državljske zvestobe. Po Najvišjem nalogu Njegovega Veličanstva kralja, sporočenem mi po kabinetu gospoda ministra za notranje posle, izražam učiteljsvu za izjave vdanosti in zvestobe srčno zahvalo. Veličega župana zastopa: Dr. Andrejka.

Odmevi s pokrajinske skupščine.

IZJAVA.

Pri pokrajinski skupščini UJU — poverjeništvu Ljubljana je prebral tov. Šuligoj neko izjavo, s katero je kritikoval delovanje poverjeništvu, kar je naredilo na mavzoč vtis, da govori tov. Šuligoj v imenu Učiteljskega društva za srez Laško.

Izjavljamo, da tov. Šuligoj ni bil pooblaščen od društva v to, ter tudi ni stopil tozadevno v stik z nami delegati.

Delegati za »Učit. društvo za laški srez«: Lojze Hofbauer s. r., Fr. Lebar s. r., Rob. Plavšak s. r.

POST FESTUM.

Mislil sem, da je zadeva kritike tajniškega poročila likvidirana pred delegacijo. Poročilo v »Učit. Tovarišu« od dne 25. julija pa vsebuje o stvari tendenciozne in žaljive navedbe, h katerim kot organiziran član ne morem molčati.

Delegacija je letos pokazala, da odklanja učiteljsko vsako terotično — tudi politično — sredstvo in osebne žalitve. Tisti, ki so se jih posluževali, niso imeli z njimi sreče, kar je razveseljivo dejstvo in obenem dokaz, da je stan dozorol do stanovskega dostojanstva vzlic razmeram, ki so desetletja vladala v organizaciji. Ta nauk je tako dragocen, da ne bo večimogoče mimo njega.

J. P.

† Miha Kramar.

V soboto 6. julija je pri kopanju v Savi pri Trbovljah utonil 22letni kolega Miha Kramar nameščen v Toplicah pri Zagorju.

Sic erat in fati!

Nekoč je vsejal vrtnar drobno, plemenito semenje, veter pa je odnesel eno zrno in je padlo v gosto grmičevje vrtno meje. Tam je vzkalilo, ni ga uničila bohotna rast plevela, vseboval kakor njegovi tovariši, ki so rastle v dobri zemlji, se je razvijalo. Vrtnar pa je žaloval ob negovani gredi nad setvijo, ki se je razbohotila in ni dala sadu, temveč je vsa pomehkužena ostala jalova. Zato ni bilo veselja v njegovem sreju. Ker je mislil,

Poročevalec o poteku skupščine v stanovskem iglasišu se žal ni mogel dvigniti do vršine, ki je nujno potrebna v medsebojnem občevarju učiteljsva, posebno organiziranega.

Poročevalec V. M. piše med drugim: »Zelo stvarno kritiko o postopanju opozicije so podali tov. Polak, Lapajne, Dimnik, Skulj in Kobal, ki so ovračali očitke in poudarjali neresnost kritikov, ki so bili očitno najeti in domnjeni z voditelji opozicije ki pa niso hoteli na plan.«

Zelo iskreno! Isti poročevalec V. M. je kot predsednik ljubljanskega učit. društva v odboru odklonil predlog, da bi zastopal podpisani let delegat društvo. Opozorjen pozneje na nekorektnost osebno od prizadete ga, je svetoval nekemu tovarišu, naj on sestavi listo delegatov in namestnikov za zborovanje. Na tej drugi listi ni bilo nič mene, niti imena še nekega drugega tovariša, ki ga je odbor prvotno sprejel na listo delegatov in ki je sam odbornik, dasi tudi on z opozicijo. Kaj pomenja tako postopanje?

Pomenja dvojje: skušati zabraniti naključnim osebam, da pridejo v delegacijo in vplivati iz predsedstva na sklepe članstva, v tem slučaju kršiti pravice organiziranega člana od strani, ki bi morala nepristransko čuvati in spoštovati pravice organiziranca. Isti tovariš, ki je storil, kar je mogel da opozicionalci ne pridejo v delegacijo kot delegati, se pritožuje, da so opozicionalci najhujši kritiki in se z njimi domenili, ker sami niso hoteli na plan. Komentarja v tej stvari ni treba.

Na tako postopanje sem primerno odgovoril že na zborovanju ljubljanskega učit. društva 19. junija. Zahteval sem tudi razvešljanje onih listkov (z imeni delegatov), ki so krožili pri zborovanju vsled vplivanja društvenega predsednika. V tej zahtevi nisem uspel. Strokovni tajnik organizacije ni imel pri tej priliki niti ene besede, da bi opozoril na kršenje pravice organiziranega člana od strani društvenega predsednika, dasi sem poudarjal, da mi ni do stvari, ker sem morda osebno prizadet, ampak ker sem proti sistemu, ki se uvaža v organizacijo. Po vsem tem sem bil na jasnem, kako in kaj. (Naj ugotovim še, da ni o vsem incidentu pri zborovanju ljubljanskega učit. društva 19. junija niti besede v poročilu o zborovanju, objavljenem v stanovskem iglasišu 25. julija).

Tudi pasus v poročilu o skupščini, kako sem priznal, da sem spisal kritiko tajniškega poročila, ki jo je prečital delegat Tavčar, in kakoš opravičiti svoje postopanje, češ, da nisem bil dovoljen za delegata in da lani ne bi mogel poročilo ni prišlo v zapisnik, ni točno. Nisem čutil prav nikake potrebe opravičevati se, pač pa sem hotel delegacijo informirati o ozadju ki ga ni poznala. Tudi sem že prvi dan — po pogovoru tov. Lapajneja — prošil besede, pa je nisem čul. Naj pristavim še, da sem delegaciji povedal tudi, da moje poročilo na celjski delegaciji ne le ni prišlo v zapisnik, ampak da je tudi izginil rokopiš. Ko sem tov. strokovnega tajnika prošil, naj mi vrne rokopiš, ga ni mogel najti, dasi je priznal, da ga je še pred kratkim videl. Kako je z rokopišom?

Če bi delegacija te stvari vedela, ne bi bilo nikake senzacije z mojo kritiko tajniškega poročila in bi mi morda marsikateri tovariš delegat ne krtil besede, kakor mi jo je, ko sem hotel pojasniti vso zadevo. Kritika je potrebna v organizaciji ki gospodari s sto in stotisoči učiteljskega denarja. Kako nujno je potrebna, dokazujejo razmere, ki so vladale med učiteljsvom do leta 1925. Kdor pa dela v organizaciji, naj se zavzame, da nosi odgovornost — urbi et orbi — v članu in izven njega.

Končno naj omenim, da je vselej in povsod navada, designirati nekoga, ki pove v imenu različnih delegatov njih mnenje pred javnim forumom. Značilno je, da se je pri mis umetno napravila afena in da se po delegatjski skupščini v stanovskem listu govori o moji krivdi, ki ni krivda v nikakem slučaju, tudi če bi bil imel kot delegat po

da je vzrok gosta meja, ki ne propuša zadosti solnca, jo je hotel odstraniti. Prvo debele, ki ga je spodskal s kopačo, je bilo ono mlado, rodno drvesce. In je spoznal starce zmoto. V globoki, neutolazljivi žalosti si je posul glavo s pepelom, sedel je in zastrel telj, kjer je nekoč stalo mlado drevo liki uteha in veselje njegovih dni. Zastrel je tja in čakal — nikoli dočkal, kajti tako je bilo zapisano, da bo zaman s strahom v sreju upal.

Tako. Miha, je nam! Desetkrat, milijonkrat smo zaklicali, da, nečloveško zatulili v tisti pošastni nič: Miha, čakamo Te, zakaj odlašaj, vini se v naše naročje, ne skrivaj se nam, saj vemo da si — Miha! — Miheel!

Vidimo Te, kako se vračaš, oddaleč mahaš z roko, veter Ti mrši kostanjeve grive, prešerno zavriskaš, široko se razustiš in nam z na pol veselim, pol vprašujočim smehom k, ne more verjeti v ljubezen ki ga obdaja, stiska desnice. Tiste prijateljske desnice, ki bi vse pretvorile, v ljubavi do Tebe v mišičnate stroje, da te otmejo oni trenotek, ko Te je hladna moč Save, ko Te je tisto prgšče zle vode, zarojene brčaz od savskega vraga, povsod na žrtv prežedečega, pogoltnila v noč brez ljubezni, v hladne vrtnice umazane trboveljske Save.

Čakamo!!!

Ko pišem te vrste, mi je, da bi se zasmejal. Ves čas si trdim, da so te vrste slaba šolska naloga. Čakam kdaj da boš potrkal

Varujmo naš podmladek!

Naši dijaki morajo v par letih obvladati veliko in težko delo, da zamorejo pridobiti znanje in zmožnosti, ki so jim v življenju potrebne.

Dvakrat dnevno 2—3 žlice

OVOMALTINE

v skodelici toplega mleka, ohrani našo mladino zdravo in močno in ji olajšuje učenje. Ovomaltine ji prinaša koristi za vse življenje. Ko bo pozneje prisiljena začeti z življenjsko borbo, se bo spomnila tega starca, preizkušene sredstva, ki ji bo pomagalo, da zopet pridobi svojo izgubljeno energijo.

Ovomaltine se dobiva povsod, zavoj za 1850 Din.

Zahtevajte brezplačne vzorce, sklicujoč se na ta list od

Dr. A. WANDER d. d.
ZAGREB.

polnoma zjamčeno svobodo besede. Da sem baš jaz sestavil kritiko tajniškega poročila, je povsem logično: sestavljal sem bil tudi delovni program, ki ga je pred dvema letoma sprejela delegacija v Kranju. Kakor je bil program sestavljen popolnoma v smislu deklaracije, tako je tudi kritika skozi in skozi v duhu te osnove. Trdim lahko da je moja kritika častnejša kot se je postopalo z mano. Ljubljana, 1. avgusta 1929.

J. Pahor.

MOJ ODGOVOR.

Ker je bil gornji »Post festum« izročen meni z naročilom, naj ga oddam uredniku »Učit. Tovariša«, sem istočasno s gornjim rokopisom predal tudi svoj odgovor.

Predvsem moram konstatirati, da sem sestavil poročilo o pokrajinski skupščini točno po zapisnikih, ki sem jih napravil na skupščini. Poročilo v »Učit. Tovarišu« se povsem ujema z zapisnikom in ni v njem navedenega ničesar, o čemer se ni na skupščini govorilo in zato sem prepričan, da je imel v njem najti edino tov. Pahor tendenciozne in žaljive navedbe, ker so mu pač potrebne, da se pred javnostjo napade neljuba oseba.

Glede očitno najetih kritikov, bi opozoril tov. Pahorja le na njegovo lažljivo, a povsem nepodprto kritiko tajniškega poročila, ki jo je prečital na skupščini tov. Tavčar, in bil tudi radi tega desavuiran od strani društvenega predsednika. Tov. Pahor je takrat močalen priznal, da je napisal to kritiko on, še drugi dan, ko je pred sedstvom skupščine imelo že prvi dan v rokah njegov rokopis, ki ga je dobilo na pomenov poziv, od tov. Tavčarja. Trditve, da ni dobil besede, ne drži, kajti vsakdo je dobil besedo, ki se je pravčasno javil, a stvarne konstatcije so se dovoljevale tudi potem, ko je bil že sprejet predlog za končno debato.

Pravi namen »Post festuma« pa je v tem, iznesti interno društveno zadevo pred javni forum. — S tem pa je pokazal tovariš Pahor da se žal on ni mogel dvigniti do vršine, ki je nujno potrebna v medsebojnem

na vrata učilnice. Vstopil bi pri vratih, potem ti bi prečital in oba bi se nasmejala... Vendar, čas pa le hiti, a Tebe ni in ni. Čakam.

V sokolskem domu, v naši dolini in na oni strani proti Trbovljam Te pričakujejo. Glej, dva in dvajset let si bil za nas, in sedaj mahoma nič več? — Toliko let si ob skromnih sredstvih študiral, poln idealov si stopil v svet, za kateder, med mladino, ki te je tako vzljubila. Zamahnil si, odprl usta, da bi izpregovoril, potem ti je pa zmanjkalo solnca.

Res je, nisi bil znamenit, malokdo Te je prepoznal v dno zlate duše. Mi smo Te pa videli in zaslužili, da je v Tebi nekaj svetlo telo. Bil si kakor ono drevesce plemenitega jedra v meji: skromen, dovteten za vse dobro, vendar neustrašen v boju, prekaljen v svoji rasti. Zato je naša žalost tolika, ker nam je poleg nehanja zapisano, da bomo zaman gledali za Teboj. Tako težko nam je. Vidim kako stojiš na nebeških vratih in se nam trudno nasmihaš, boli tudi Tebe, kaj ne?... Praviš da ne? Slišim Te, Očetu govoriš: tvoj knap Miha Kramar ki si mu ugasnil besedo na zemlji, je imel tam doli ljube znanice. Zalostijo se, ker si me pozval, daj, usmili se jih, potolaži jih!... Oče bo stegnil roko in vrgel med nas in Tebe drobna leta, z njimi bo pokrtil krvavečo rano. Ta rana pa bo z vajoča, vedno boljča brazda na obrazu vseh tistih, ki so Te videli, spoznali in vzljubili.

A. A.